

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie z wniosku pełnomocnika **K. W.** ,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
16 grudnia 2024 r.
wniosku Sądu Okręgowego w Ostrołęce
o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł
nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Ostrołęce właściwy do rozpoznania – po przekazaniu mu sprawy do merytorycznego rozpoznania postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 30 września 2024 r. (sygn. akt II AKo 98/24) - wniosku pełnomocnika K. W. o zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie, postanowieniem z 25 października 2024 r. zwrócił się do Sądu Najwyższego o jej przekazanie innemu sądowi równorzędnemu, motywując to faktem, iż Sąd ten trzykrotnie przedłużał stosowanie wobec K. W. tymczasowego aresztowania, uznając, że zebrane dowody wskazywały na duże prawdopodobieństwo dokonania zabójstwa A. J. oraz siedmiokrotnie skazywał K.W. Jednocześnie Sąd wnioskujący powołał się na duże zainteresowanie społeczne rozpoznawaną sprawą.

Na brak zaufania do Sądu Okręgowego w Ostrołęce powołał się też K.W. w piśmie z 26 października 2024 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Instytucja z art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy. Jej zastosowanie prowadzi bowiem do szczególnej sytuacji, kiedy to Sąd Najwyższy zmienia właściwość miejscową sądu powszechnego wynikającą z przepisów ustawy, lub – jak ma to miejsce w rozpoznawanej sprawie – z uprzedniej delegacji opartej na przepisie art. 36 k.p.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 września 2011 r., II KO 63/11). Jak słusznie podkreśla się w orzecznictwie, wniosek złożony w trybie art. 37 k.p.k. należy uwzględnić, jeżeli zachodzą uzasadnione podejrzenia, że postronny, ale i obiektywny obserwator określonego postępowania sądowego mógłby powziąć wątpliwości co do możliwości rozpoznania sprawy w sposób obiektywny i bezstronny w sądzie pierwotnie właściwym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 kwietnia 2021 r., IV KO 33/21). Za uwzględnieniem wniosku muszą zatem przemawiać ważne argumenty. W tej sprawie ich nie wykazano.

W ocenie Sądu Najwyższego rozpoznającego niniejszy wniosek sam fakt wykonywania obowiązków orzeczniczych nie jest wystarczającą przesłanką do przekazania sprawy w trybie art. 37 k.p.k. Nie można uznać, by wcześniejsze orzekanie w sprawach dotyczących K.W. mogło godzić w gwarancję przeprowadzenia postępowania w sposób wolny od podejrzeń co do braku bezstronności sędziów orzekających w sądzie właściwym miejscowo, czy też rodzić wątpliwości czy decyzje procesowe podjęte w sprawie zostaną dokonane z zachowaniem pełnego obiektywizmu, tak jak tego wymaga art. 4 k.p.k. Brak zatem podstaw do tego, by potwierdzić możliwości uchybienia warunkom do obiektywnego osądzenia sprawy przez Sąd Okręgowy w Ostrołęce.

O przekazaniu sprawy z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości nie mógł także decydować sam fakt podważania przez stronę postępowania autorytetu konkretnego sądu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 października 2024 r., II KO 122/24).

Jednocześnie należy podkreślić, że za przekazaniem sprawy innemu sądowi równorzędnemu nie może przemawiać fakt dużego zainteresowania nią przez lokalną społeczność. Rozstrzygnięcie istotnych dla opinii publicznej spraw karnych

rzeczywiście nie jest zawieszone w próżni otoczenia społecznego, jednak to właśnie w takich sprawach szczególnie istotne jest dawanie przykładu rzetelnego i bezstronnego procedowania przez sąd miejscowo właściwy.

Nie bez powodu w orzecznictwie zaznacza się, że autorytet i powaga wymiaru sprawiedliwości wymaga, aby sądy nie ulegały presji opinii publicznej, ani nie popadały w zwątpienie co do własnych kompetencji przeprowadzenia rzetelnego procesu. Racjonalna nieustępliwość w tym względzie sprzyja kształtowaniu się pozytywnego wizerunku organów trzeciej władzy, minimalizując tym samym wątpliwości co do obiektywizmu i niezawisłości w rozpoznawaniu przyszłych spraw, ograniczając tendencję do nadużywania stosowania właściwości delegacyjnej w związku z inicjatywami sądów na tle wątpliwości co do respektowania gwarancji sprawiedliwego procesu (postanowienia Sądu Najwyższego z: 28 października 2011 r., III KO 72/11; 25 listopada 2009 r., III KO 81/09, OSNKW 2010, z. 2, poz. 20).

Z przytoczonych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[J.J.]

[ał]